

**estudi
del sector econòmic
del medi ambient
a Catalunya
2002**

fundació (fòrum ambiental ●●

ESTUDI SOBRE EL SECTOR ECONÒMIC
DEL MEDI AMBIENT A CATALUNYA

Els drets d'aquest document són de la Fundació Fòrum Ambiental.
Es dona permís per reproduir total o parcialment el document
sempre i quan es citi el seu origen.

Fundació Fòrum Ambiental
Barcelona, desembre 2002

Fundació Fòrum Ambiental

Av. Reina Maria Cristina s/n
Pl. Espanya - Fira de Barcelona
Palau de la Metal·lúrgia
08004 Barcelona
Tel. 93 233 23 09
Fax 93 233 24 96
www.forumambiental.org
info@forumambiental.org

Amb aquest estudi sobre el sector de l'oferta de béns i serveis ambientals que es presenta, el tercer ja, disposem de la necessària actualització d'uns indicadors que resulten fonamentals per poder desenvolupar les polítiques ambientals que han d'acompanyar-nos en el camí cap a la sostenibilitat i el desenvolupament i que es complementen amb d'altres, fins a donar-nos una imatge de la nostra realitat mediambiental, incardinada en la globalitat de Catalunya i relacionada amb la resta de societats capdavanteres, de les que formem part.

Una societat que no gaudeixi d'un potent sector mediambiental, capaç de donar les respostes que cada moment exigeix, es situa en una posició de desavantatge competitiu que, a mig termini, es reflectirà en el grau de desenvolupament del seu conjunt.

Sortosament no és aquest el cas de Catalunya i estudis com aquest ens han de servir, no només com a fotografia estàtica d'un moment, sinó com a eina de reflexió per a identificar els nostres punts forts i febles, potenciar els avantatges i introduir aquelles correccions que millorin el model català de gestió mediambiental.

Voler resumir en un sol treball la multiplicitat i complexitat dels serveis ambientals o dels béns que estan en relació amb la gestió del medi ambient, tant si l'aproximació es fa des de l'observatori de les demandes com si es realitza des de l'oferta, afegeix una dificultat significativa a l'hora d'extreure conclusions i fa necessari l'anàlisi de cada cas, per tal de no arribar a conclusions errònies.

Però per sobre d'aquest anàlisi de detall, una sèrie de dades globals emergeixen amb força: el sector es consolida i s'especialitza, creix per sobre del conjunt de l'economia, manté un percentatge significatiu de propietat autòctona i, potser una de les dades més importants, la independència tecnològica és elevada. Aquesta darrera constatació ens portaria a pensar en l'increment en les exportacions de béns i serveis com un dels reptes a encarar en el futur immediat.

Volem agrair la tasca feta per la Fundació Fòrum Ambiental i encoratjar-la a continuar les actualitzacions, tant de l'estudi com el directori, com a eines que ens permetin anar mesurant, de forma acurada i objectiva, no només el grau de desenvolupament i consolidació del sector, sinó que serveixin per a identificar les necessitats a les que la societat en el seu conjunt, sector privat i administracions, hem de ser capaços de seguir donant respostes.

RAMON ESPADALER I PARCERISAS

Conseller de Medi Ambient

PRESENTACIÓ

Estudi del Sector del Medi Ambient a Catalunya 2003

La Fundació Fòrum Ambiental presenta novament dos documents essencials per al coneixement del que és avui el sector econòmic del medi ambient a Catalunya: el Directori de les empreses del sector i un Estudi que en resumeix algunes de les seves característiques.

Ja és la tercera vegada que la Fundació Fòrum Ambiental publica aquest tipus d'informació. La Fundació va continuar una tasca iniciada l'any 1997 per l'Ajuntament de Barcelona i pel Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, fent honor, així, al compromís adquirit al seu dia amb totes dues Institucions.

L'Estudi, fet sobre una mostra representativa d'aquestes empreses, estima la facturació, plantilla i característiques principals del sector, i dóna a conèixer les opinions dels seus empresaris sobre el darrer exercici i sobre les expectatives de creixement en l'immediat futur.

El Directori recull la informació clau de les empreses que s'han declarat actives dins d'aquest mercat i que tenen la seva seu a Catalunya.

La Fundació es compromet a seguir fent aquesta tasca d'estudi i divulgació en els anys successius, en aplicació d'un dels seus objectius: la promoció i suport del nous sectors econòmics del medi ambient.

Com hom pot comprovar, ens trobem davant d'un sector vigorós i ple de potencial, que creix molt per sobre del que creix l'economia catalana i espanyola en el seu conjunt. Estic segur que és una tendència que seguirà i creixerà en els pròxims anys.

JOAN RAS SIRERA

President de la Fundació Fòrum Ambiental

índex

Estudi	9
Introducció	11
Tercer estudi sobre el sector	11
La definició del sector	11
Índex de l'Informe	12
1. Nombre i localització de les empreses	13
2. Facturació	14
3. Plantilla	15
4. Subsectors i vectors atesos	16
4.1 Subsectors professionals	16
4.2 Els problemes ambientals que resolen: vectors o àmbits	17
5. Clients i mercats	18
5.1 Un client essencialment local	18
5.2 Les exportacions	18
5.3 L'Administració Pública com a client	19
5.4 La subcontractació	19
6. Tecnologia, propietat i dependència	21
6.1 La dependència tecnològica	21
6.2 La dependència en la propietat	21
7. Tendències i opinions sobre el futur immediat	23
7.1 Opinions sobre les tendències de creixement del sector	23
7.2 Expectatives de creixement per al proper exercici: menys optimistes que fa dos anys	24
7.3 Obertura de noves línies d'activitat	24
7.4 Principals obstacles al creixement del sector	25
7.5 Què hauria de fer l'Administració Pública?	26
Full resum exercici de l'any 2001	26

**estudi
del sector econòmic
del medi ambient
a Catalunya
2002**

fundació (fòrumambiental ●●

INTRODUCCIÓ

Tercer estudi sobre el sector

La Fundació Fòrum Ambiental, en presentar una nova edició del Directori d'Empreses del Sector Econòmic del Medi Ambient, ha realitzat també una nova enquesta a una mostra representativa d'empreses per estudiar algunes de les característiques principals d'aquest sector emergent dins l'economia catalana.

És la tercera vegada que es fa una enquesta d'aquestes característiques. La primera es realitzà l'any **1997** sobre dades de l'exercici tancat de 1996. La segona es realitzà l'any **2000** sobre dades de l'exercici tancat de 1999. La que presentem aquí s'ha realitzat l'any **2002** sobre dades de l'exercici tancat de 2001.

S'ha enviat l'enquesta, a les empreses censades en el directori actualitzat sobre el sector del medi ambient, propietat de la Fundació Fòrum Ambiental. D'aquestes s'ha aconseguit la resposta de **111 empreses**. Les dades corresponen a l'exercici econòmic de l'any 2001. Posteriorment, s'ha fet un seguiment telefònic, una per una, d'aquestes empreses.

Tots els intervals de confiança han estat calculats amb una **confiança del 95%**. Les proves de significació s'han dut a terme amb un **risc d'error del 5%**.

La definició del sector

Abans de presentar les dades, cal recordar el concepte de "sector econòmic" del medi ambient" del que hem partit en fer la recerca, que és el mateix que vam emprar en l'estudi del 1997 i del 2000.

Definim aquest sector com *el conjunt d'empreses i d'activitats econòmiques dedicades a la prevenció (ex-ante), a la mitigació (durant) i a la reparació (ex-post) dels problemes creats als sistemes naturals per les activitats humanes.*

A partir d'aquest concepte tan ampli, hem fet algunes salvetats, en dos àmbits importants: el de l'energia i el de l'aigua.

En el cas de l'*energia*, per exemple, hem considerat únicament les empreses dedicades a l'estalvi i/o recuperació de l'energia a qualsevol nivell, així com les empreses dedicades al desenvolupament d'energies renovables (solar o eòlica, per exemple). Hem exclòs explícitament tot el que fa referència a la producció i distribució d'energia convencional, i ens hem concentrat tan sols en aquests dos subsectors.

En el cas de l'*aigua*, amb el mateix esperit d'acotar estrictament els límits del sector, hem considerat tan sols cinc tipus d'activitat: les de potabilització de l'aigua, totes les relacionades amb les aigües residuals (tractament, depuració, clavegueram, per exemple), les dedicades a la reutilització de l'aigua, les relacionades amb noves fonts de subministre d'aigua (com poden ser la desalinització d'aigua marina o la recarrega controlada dels aqüífers), i les activitats referides a l'estalvi o la utilització més racional de l'aigua. Hem exclòs, per tant, tot el que és la captació i distribució d'aigua convencionals en tots els càlculs del que és el sector.

Des del punt de vista *territorial*, el nostre límit han estat aquelles empreses amb seu central o delegació a Catalunya.

Un segon aspecte previ important és el de categoritzar o classificar les empreses del sector. A l'hora de fer-ho, podem optar per dos criteris: el *professional* (que parteix principalment de l'*oferta*) i el dels *problemes ambientals* que *resolen* (que parteix fonamentalment de la *demanda*). Aquesta és la tipologia que hem aplicat al disseny del qüestionari i a la posterior enquesta.

Aclarim també que en aquesta ocasió (a diferència dels dos estudis anteriors) hem distingit la *neteja i ajardinament* del que és *recollida i transport de residus*, a l'hora de classificar el sector en subsectors professionals. Quan parlem de neteja, ens referim a neteja de residus "externa", es a dir, neteja al carrer i a la via pública, i no ens referim a la neteja "interna" dins els edificis.

Índex de l'Informe

Reproduïm a continuació les principals conclusions de l'estudi, estructurat de la manera següent:

1. Nombre i localització de les empreses
2. Facturació
3. Plantilla
4. Subsectors i vectors atesos
5. Clients i mercats
 - 5.1 Un client essencialment local
 - 5.2 Les exportacions
 - 5.3 L'Administració Pública com a client
 - 5.4 La subcontractació
6. Tecnologia, propietat i dependència
 - 6.1 La dependència tecnològica
 - 6.2 La dependència en la propietat
7. Tendències i opinions sobre el futur immediat
 - 7.1 Opinions sobre les tendències de creixement del sector
 - 7.2 Expectatives de creixement per al proper exercici: menys optimistes que fa dos anys
 - 7.3 Obertura de noves línies d'activitat
 - 7.4 Principals obstacles al creixement del sector
 - 7.5 Què hauria de fer l'Administració Pública?

1. NOMBRE I LOCALITZACIÓ DE LES EMPRESES

El Directori actual (any 2002) ha recollit informació de **1.120 empreses** dins el sector econòmic del medi ambient a Catalunya. En relació amb el darrer Directori 2000, obtingut amb dades de tancament econòmic del 1999, aquest directori s'ha incrementat de 820 empreses a les 1.120 actuals, és a dir, un augment d'un **36 %** en dos anys.

La **distribució per comarques** d'aquestes empreses és avui la següent:

Alt Camp	11	La Segarra	1
Alt Empordà	11	La Selva	19
Alt Penedès	12	Maresme	40
Alt Urgell	4	Montsià	6
Anoia	13	Noguera	5
Bages	42	Osona	42
Baix Camp	22	Pla d'Urgell	6
Baix Ebre	8	Pla de l'Estany	3
Baix Empordà	11	Ribera d'Ebre	1
Baix Llobregat	119	Ripollès	1
Baix Penedès	4	Segrià	22
Barcelonès	368	Solsonès	1
Berguedà	5	Tarragonès	23
Cerdanya	3	Terra Alta	2
Conca de Barberà	3	Urgell	7
Garraf	7	Vall d'Aran	1
Garrigues	4	Vallès Occidental	161
Garrotxa	14	Vallès Oriental	95
Gironès	23		

Comparant la distribució per comarques del Directori actual amb la proporcionada pel Directori del 2000 s'observa que en **gairebé totes les comarques s'ha produït un increment d'empreses**, destacant significativament les comarques de Bages, Baix Llobregat, Barcelonès, Vallès occidental i Vallès oriental.

2. FACTURACIÓ

A través de l'enquesta, hom ha estimat que la **facturació agregada** de les empreses del sector econòmic del medi ambient a Catalunya en l'exercici de 2001 era aproximadament d'uns **551.993 milions de pessetes (3.325 milions d'euros)**.

La desviació tipus emprada en l'estimació és de 59.991 milions de pessetes (361 milions d'euros) i l'interval de confiança (95%) va des de 434.409 milions de pessetes (2.617 milions d'euros) fins a 669.577 milions de pessetes (4.033 milions d'euros).

La **facturació mitja per empresa** s'estima en **493 milions de pessetes (2,96 milions d'euros)** per empresa. *L'interval de confiança al 95%, va en aquest cas del 388 milions de pessetes fins als 598 milions de pessetes.*

El nivell de facturació estimada ens indica que el sector segueix creixent a un bon ritme. En efecte, aquestes són les estimacions de facturació en els exercicis tancats de 1996, 1999 i 2001, a partir dels tres estudis realitzats fins ara:

Facturació estimada	1996	1999	2001
Milions de pessetes	142.500	369.753	551.993
Milions d'euros	856	2.222	3.325

Davant els alts ritmes de creixement, cal indicar que és possible que en els successius estudis que hem anat fent hàgim estat capaços de "detectar" un major nombre d'empreses ja existents en el sector, o que empreses ja existents abans hagin decidit ara "anomenar-se" participants en el mercat ambiental. Si aquest fos el cas, les xifres d'augment real serien una mica més baixes.

Tot i fetes aquestes observacions i mantingudes les cauteles degudes, els augments són molt notables. En els tres primers exercicis observats (1996-99), el sector **creix** a Catalunya per sobre del **50% anual**, i en els dos següents (2000-01) creix a un ritme superior al **20% anual**. Si bé aquest darrer és un ritme clarament inferior al que s'experimentà entre 1996 i 1999 (el ritme de creixement s'alenteix a menys de la meitat), segueix essent un ritme extraordinàriament positiu molt per sobre del que ha crescut l'economia catalana en el seu conjunt en aquest període.

3. PLANTILLA

A través de l'enquesta, hom ha estimat que la **plantilla agregada** de les empreses del sector econòmic del medi ambient a Catalunya en l'exercici de 2001 era aproximadament d'uns **48.326 treballadors**.

La desviació tipus emprada en l'estimació és de 3.223 treballadors i l'interval de confiança (95%) va des de 42.007 treballadors fins 54.645 a treballadors.

La **plantilla mitja per empresa** s'estima en **43 treballadors** per empresa

Aquest nivell de plantilla estimada ens indica que la generació d'ocupació del sector **segueix creixent** a un bon ritme. En efecte, aquestes són les estimacions de plantilla en els exercicis tancats de 1996, 1999 i 2001, a partir dels tres estudis realitzats fins ara:

Plantilla estimada	1996	1999	2001
Nombre de treballadors	26.000	40.345	48.326

El ritme de **creixement de l'ocupació** al sector durant els tres primers exercicis observats (1997-99) fou d'un **18% anual**, aproximadament, mentre que durant els dos exercicis següents (2000-01) fou d'un **10% anual**, aproximadament. És a dir, en els darrers dos exercicis s'alenteix la creació d'ocupació de forma considerable, com ho ha fet el creixement de la facturació. Això no obstant el ritme de creixement de l'ocupació és encara molt elevat i destaca entre la resta dels sectors de l'economia catalana.

Hem de reiterar aquí les cauteles i les observacions fetes en el cas de les xifres de facturació en observar els ritmes de creixement: cal indicar que és possible que en els successius estudis hom fos capaç de "detectar" un major nombre d'empreses ja existents en el sector, o que empreses ja existents abans hagin decidit ara "anomenar-se" participants en el mercat ambiental. Si aquest fos el cas, les xifres d'augment real serien una mica més baixes.

4. SUBSECTORS I VECTORS ATESOS

El sector econòmic del medi ambient està compost per *subsectors* diversos. D'altra banda, les empreses del sector donen resposta a problemes ambientals generats en diversos *vectors* (aigua, aire, sòls, residus, espais naturals).

4.1 Subsectors professionals

Entenem per *subsectors* les divisions operades en les definicions clàssiques de l'activitat professional: no és el mateix l'empresa que fa l'obra civil d'una incineradora de residus, que la que hi instal·la els forns i les *màquines*, que la que *gestiona* el dia a dia de la instal·lació o en controla les emissions a l'atmosfera. També és diferent l'empresa que *recull i transporta els residus* des del lloc en que aquests són generats fins a la incineradora, com pot ser diferent, també, l'*enginyeria* o consultora que assessora en tot el procés de construcció i posta en marxa d'aquesta infraestructura ambiental. Encara hi ha altres empreses que es dediquen a la *formació* ambiental dins i fora del sector.

En el present estudi no podem, dissortadament, oferir una informació sobre el *pes econòmic* de cadascun d'aquests subsectors en termes de facturació, en no comptar amb suficient informació desagregada sobre facturació, per tal de garantir una representativitat suficient.

Sí podem, en canvi, oferir informació en termes del **nombre d'empreses** enquestades que manifesten que operen en cada subsector. Les respostes de les empreses demostren que la majoria de companyies declaren operar **a l'hora en diversos subsectors**, el que indica una certa **integració** d'activitats en una sola empresa.

Per exemple: l'empresa que només feia obra civil, acaba tenint la seva pròpia enginyeria i, potser, la seva pròpia empresa de neteja i recollida de residus. O, un altre exemple: l'empresa que només gestionava infraestructures, que ara també fa anàlisis i control. Aquesta integració demostra que la continuïtat de la demanda està consolidant un sector nou d'activitat amb continuïtat: el sector econòmic del medi ambient.

Aquestes són les dades en termes de percentatge d'empreses (sobre el total d'empreses que responen a la pregunta) que declaren operar a cada subsector:

Subsector professional	%
1. Gestió d'infraestructures	44
2. Consultora i enginyeria	36
3. Recollida i transport de residus	35
4. Maquinària i tecnologia	30
5. Obra civil	28
6. Control i anàlisi	27
7. Formació	18
8. Neteja i ajardinament	9

Insistim en que aquest rànquing no indica el pes econòmic de cada subsector (ens el donaria la facturació), sinó, tan sols, **el nombre d'empreses que declaren dedicar-s'hi**. El subsector d'obra civil, per exemple, pot concentrar un nombre d'empreses relativament reduït, però pot facturar molt més que altres subsectors amb moltes empreses dedicades (la consultora i enginyeria, per exemple).

4.2 Els problemes ambientals que resolen: vectors o àmbits

El segon criteri de classificació de les empreses del sector ha estat aquesta vegada (com en els dos estudis anteriors) els problemes ambientals que miren de resoldre aquestes companyies. És a dir, els **vector** ambiental o l'**àmbit** ambiental en el que operen: aigua, aire, sòls, residus, espais naturals, energia (definida tal com hem recordat a la introducció).

En aquest cas, hom donava l'opció (com en els altres dos estudis) de marcar amb una creu vàries opcions. També aquí, hom observa, com en anys anteriors, un escàs nivell d'especialització univectorial, o si ho voleu, una voluntat d'estendre l'activitat de l'empresa a diversos àmbits o vectors a l'hora.

Les xifres expressades en nombre d'empreses que declaren dedicar-se a cada àmbit respecte al total d'empreses que responen a la pregunta són les següents:

<u>Àmbits o vectors ambientals d'especialització</u>	<u>%</u>
1. Residus industrials	61
2. Aigua	45
3. Residus municipals	38
4. Energia	21
5. Aire	19
6. Sòls	19
7. Espais naturals	18
8. Olors	14
9. Sorolls	13,5
10. Altres	16

Repetim aquí el que hem dit arrel dels sectors professionals: es tracta del **nombre d'empreses** que declaren estar preparades (en una o altra especialització professional) per donar resposta a algun d'aquests problemes ambientals. No indica el volum de facturació (i, per tant, pes econòmic) que mou la resolució de cadascun d'aquests problemes. Moltes empreses dedicades als residus industrials, per exemple, son transportistes d'un sol camió que facturen molt poc, mentre que les empreses dedicades als residus municipals solen ser empreses més potents econòmicament, que facturen més i que poden pagar les fiances a les que els obliguen els Ajuntaments per opositar a gestionar la brossa de les seves localitats.

5. CLIENTS I MERCATS

5.1 Un client essencialment local

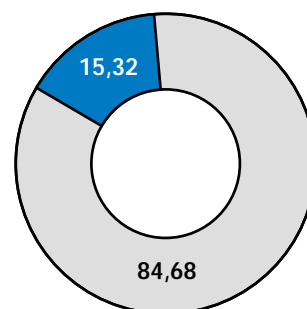
El present estudi referma la impressió dels anteriors en el sentit de que els mercats als que s'adrecen prioritàriament les empreses del sector econòmic del medi ambient a Catalunya són essencialment **mercats locals**.

El 14% de les empreses manifesten que el territori de l'àrea metropolitana de Barcelona representa per a elles igual o més del 80% de la facturació i un 23% de les empreses diuen que la resta del mercat català (sense l'AMB) significa el 80% o més de la seva facturació. Tan sols un 13% expressen que la resta d'Espanya (excepte Catalunya) representa igual o més d'un 50% de la facturació. Un 15% de les empreses no responen la pregunta.

5.2 Les exportacions

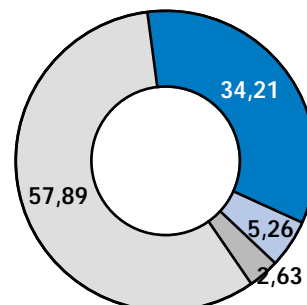
El caràcter eminentment local del mercat al que s'adreça aquest sector no exclou l'existència d'un petit, però significatiu, percentatge d'empreses que exporten. Exactament el 15,3% de les empreses enquestades declaren exportar.

	Número d'empreses	Percentatge
Sí	17	15,32
No	94	84,68
	111	100

Les zones d'exportació segueixen essent la resta d'Europa (58%) i Amèrica Llatina (34%). Dins d'Europa destaca França com al país que més s'exporta.

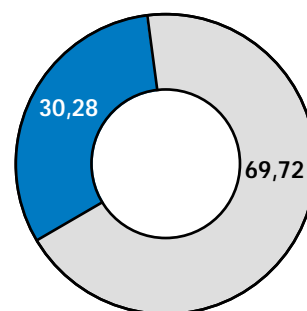
Regió	Número de destins	Percentatge
Europa	22	57,89
Centre i Sud Amèrica	13	34,21
Nord d'Àfrica	2	5,26
Altres	1	2,63
	38	100

5.3 L'Administració Pública com a client

La gran majoria de les empreses enquestades (un 68%) indiquen que tenen a l'Administració Pública com a client. Aquest fet pot indicar l'encara feble demanda de productes i serveis ambientals per part del sector privat. De fet, quan la preocupació ambiental comença a un país, el gran client és l'Administració Pública. A mida que la gestió ambiental s'estén, el pes del client públic minva (en termes relatius) i el client privat creix (en termes relatius). És a dir, les empreses privades comencen a internalitzar el cost ambiental. A la vista d'aquestes xifres, hom conclou que aquest procés d'internalització és encara molt feble a Catalunya i a Espanya. Aquestes són les xifres:

Administració pública com a client	Nombre d'empreses	Percentatge
Sí	76	68,5
No	33	29,8
Ns/Nc	2	1,7
	111	100

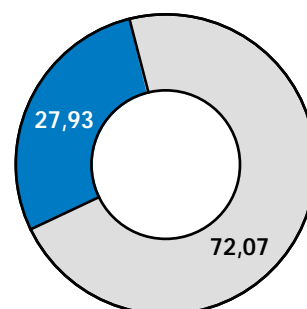
Les principals Administracions que actuen com a clients del sector són sobre tot, per aquest ordre: els Ajuntaments i la Generalitat de Catalunya. A força distància es situa el Govern Espanyol i les Diputacions. Un darrer client a destacar en cinquè lloc són els Consells comarcals.

% facturació de l'Administració Pública				
Administracions Públiques	<=20%	21-50%	>50%	Total
Ajuntaments	24	10	18	52
Consells Comarcals	12	3	0	15
Diputacions	13	5	4	22
Generalitat de Catalunya	20	17	9	46
Govern Espanyol	18	8	1	27
Altres	12	2	1	15

5.4 La subcontractació

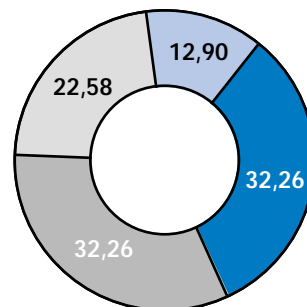
Un 28% de les empreses que han respost l'enquesta de l'estudi declaren estar subcontractades per altres empreses més grans. És a dir, que el seu client és un altra empresa del sector econòmic del medi ambient o de fóra d'aquest sector, però més gran. Aquest fenomen passa sovint quan es contracta amb les Administracions: sols l'empresa gran té "pulmó financer" per a fer-ho. Un cop aconseguit el contracte, sovint subcontracta empreses més petites per fer part de la feina.

	Número d'empreses	Percentatge
Sí	31	27,93
No	80	72,07
	111	100

Estudiant la **facturació** d'aquestes empreses que han estat subcontractades, s'observa que la part de la facturació que suposa la subcontractació és molt important.

% facturació com subcontractat	Número d'empreses	Percentatge
0-20%	10	32,26
21-50%	4	12,90
> 50%	7	22,58
Ns/Nc	10	32,26
	31	100

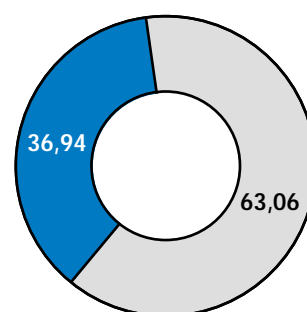

6. TECNOLOGIA, PROPIETAT I DEPENDÈNCIA

6.1 La dependència tecnològica

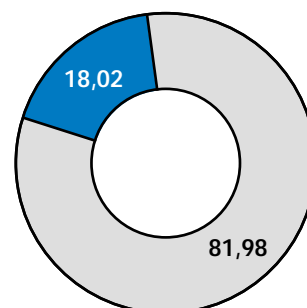
Un 63% de les empreses que responen l'enquesta declaren tenir tecnologia pròpia. Aquesta xifra és similar a la observada en l'estudi de l'any 2000 que era del 60%.

	Número d'empreses	Percentatge
Sí	70	63,06
No	41	36,94
	111	100

Gairebé una cinquena part de les empreses enquestades, un 18% exactament, declaren ser **licenciatàries de tecnologies alienes**. Com és natural, una mateixa empresa pot tenir, alhora, tecnologies pròpies en determinats terrenys i distribuir tecnologies alienes en altres àrees via licència.

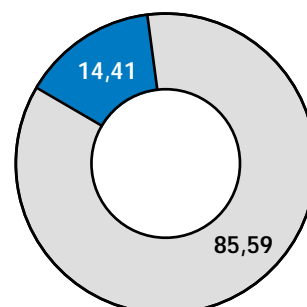
	Número d'empreses	Percentatge
Sí	20	18,02
No	91	81,98
	111	100

6.2 La dependència en la propietat

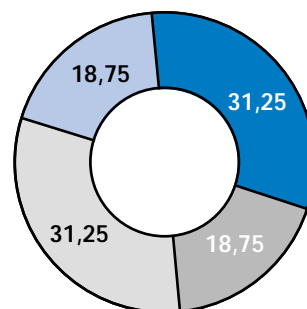
Un petit percentatge de les empreses enquestades, però significatiu, un **14,4%** exactament, declaren tenir **participació accionarial estrangera**. Aquest fenomen ja es detectava en els estudis anteriors. Novament tenim la impressió de que a les empreses estrangeres no els cal tenir empresa pròpia a Catalunya: n'hi ha prou amb tenir una empresa catalana que els faci "*d'agent comercial*" dels seus productes o serveis.

	Número d'empreses	Percentatge
Sí	16	14,41
No	95	85,59
	111	100

Dins les empreses participades per capital estranger, la participació és elevada, com és natural: són participacions de **control**. Aquestes són les xifres:

% participació	Número d'empreses	Percentatge
>= 90%	5	31,25
50-89%	3	18,75
< 50%	5	31,25
Ns/Nc	3	18,75
	16	100

7. TENDÈNCIES I OPINIONS SOBRE EL FUTUR IMMEDIAT

En aquest apartat és on observem els canvis més notables respecte als dos estudis anteriors. És lògic: després d'uns anys d'extraordinari creixement del sector, induït tant per l'aparició de la legislació ambiental al nostre país com per una època de formidable creixement econòmic a Espanya, el sector declara ara **créixer fort però una mica menys**, tenir **bones perspectives de creixement futur però no tan bones com en el passat immediat**. Tot i això, el **sector segueix creixent força més que l'economia espanyola** en el seu conjunt, el que no està gens malament.

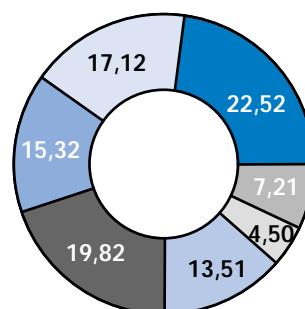
7.1 Opinions sobre les tendències de creixement del sector l'any 2001: importants creixements per sobre del PIB

Preguntades les empreses sobre el creixement de la seva facturació durant l'exercici de 2001, un **48,6%** de les empreses enquestades declaren que han **crescut més del 5%**: és a dir, la meitat de les empreses han crescut el doble o més del que ha crescut l'economia espanyola en el seu conjunt. A destacar, dins aquest conjunt, el 20% que declara haver crescut entre un 11 i un 20%, i el 13% que declara haver crescut més del 20%. També hem de tenir en compte, en aquest sentit, que aquest és un sector jove, amb una gran quantitat d'empreses de recent creació, que solen tenir creixement molt grans els primers anys. Això no desmereix per a res els bons resultats d'aquestes empreses.

A l'altre extrem de l'espectre, un 30% declaren que la seva facturació ha seguit igual o ha disminuït. Dins aquest col·lectiu, és particularment important el 7% que diuen que la seva facturació **ha baixat** durant l'exercici del 2001.

Aquestes són les xifres, que no podem comparar amb l'estudi del 2000, doncs en aquella ocasió no vam fer aquesta pregunta:

Moviments de la facturació	Número d'empreses	Percentatge
Ha disminuït	8	7,21
Ha seguit igual	25	22,52
Ha crescut d'un 0 a un 5%	19	17,12
Ha crescut del 6 al 10%	17	15,32
Ha crescut del 11 al 20%	22	19,82
Ha crescut més d'un 20%	15	13,51
Ns/Nc	5	4,50
	111	100

7.2 Expectatives de creixement per al proper exercici: menys optimistes que fa dos anys

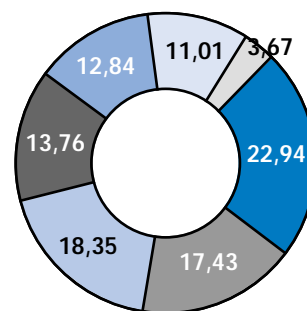
La pregunta que sí va fer-se l'any 2000 va ser la referent a les expectatives de creixement de les empreses per al següent exercici, i aquí sí que podem comparar.

En el present estudi de 2002, el sector és menys optimista que dos anys enrera. Un **34%** de les empreses enquestades creu que la facturació seguirà **igual o disminuirà**. Però, tot i així un **45%** de les empreses estimen que el seu creixement l'any següent serà **superior al 5%**, dos vegades i mitja per sobre de les expectatives de creixement de l'economia espanyola. L'any 2000, dos anys enrera, eren un 69% les que opinaven que creixerien més d'un 5%.

Particularment significatiu és el percentatge d'empreses que pensen que la seva facturació **disminuirà** l'exercici següent. Ara són un **11%** les empreses que ho diuen. Dos anys enrera era només un 6,5% els que pensaven que tindrien un creixement negatiu.

Aquestes son les xifres de l'estudi actual de 2002:

Expectatives	Nombre d'empreses	Percentatge
Disminuirà la facturació	12	11,01
La facturació seguirà igual	25	22,94
Creixerà de 0 a 5%	19	17,43
Creixerà del 6 al 10%	20	18,35
Creixerà del 11 al 20%	15	13,76
Creixerà més d'un 20%	14	12,84
Ns/Nc	4	3,67

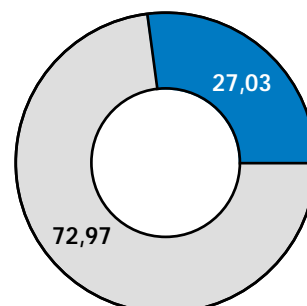

7.3 Obertura de noves línies d'activitat

Un altre indicador del dinamisme i perspectives del sector, és el ritme d'obertura de noves activitats en el futur immediat: una de cada quatre empreses enquestades respon positivament.

Un **27%** de les empreses enquestades declaren tenir previst una o varies línies d'activitat. Aquestes són les xifres:

	Número d'empreses	Percentatge
Sí	30	27,03
No	81	72,97
	111	100

7.4 Principals obstacles al creixement del sector

Finalment, l'estudi repeteix preguntes fetes amb anterioritat (primer estudi de l'any 1997) sobre l'opinió de les empreses sobre quins són els problemes que dificulten en major mesura el creixement del sector i sobre el que haurien de fer les Administracions Públiques.

S'observa una major crítica a les Administracions Públiques que cinc anys enrera: els principals obstacles, segons el sector, provenen avui més de la pròpia pràctica de l'Administració que no pas fa cinc anys.

En efecte, avui el principal obstacle detectat és la lentitud administrativa, seguit d'aprop per les dificultats de les Administracions Públiques per aplicar polítiques ambientals i la manca d'aplicació rigorosa de les lleis ambientals. En d'altres paraules, les empreses denuncien sobre tot la burocràcia administrativa, la manca de decisió política per a aplicar les polítiques ambientals (davant l'efecte NIMBY, per exemple) i la manca d'una aplicació rigorosa de la llei d'una forma igual per a tots. Les raons que afecten a la sensibilitat d'empreses i ciutadans són considerades menys importants. Ben significativament, les empreses opinen que el problema menys decisiu és el desenvolupament tecnològic. Poden concloure, doncs, que les empreses pensen que **és un problema més socio-polític que tecnològic**.

Aquestes són les xifres de l'estudi actual per ordre d'importància de l'obstacle (com menys punts més important, doncs prioritzen de tal manera que punts baixos vol dir alta prioritat):

Principals dificultats	Puntuació (menys punts més important)
1. Lentitud en la tramitació administrativa	231
2. Dificultats de les Administracions Públiques per aplicar les polítiques ambientals.....	241
3. Manca d'aplicació rigorosa de les lleis ambientals	259
4. Oposició ciutadana a la instal·lació d'infraestructures ambientals	298
5. Manca de voluntat de canvi per part de les empreses	318
6. Manca de sensibilitat ambiental per part dels ciutadans	335
7. Normativa ambiental inadequada	349
8. Manca de desenvolupament tecnològic	360

Fa cinc anys el "rànquing" era una mica diferent. Era aquest, de més important a menys important:

1. Normativa ambiental inadequada
2. Manca d'aplicació rigorosa de les lleis ambientals
3. Lentitud en la tramitació administrativa
4. Manca de voluntat de canvi per part de les empreses
5. Dificultats de les Administracions Públiques per aplicar les polítiques ambientals
6. Manca de sensibilitat ambiental per part dels ciutadans
7. Manca de desenvolupament tecnològic
8. Manca de sensibilitat ambiental per part dels ciutadans

7.5 Què hauria de fer l'Administració Pública?

En els suggeriments que les empreses fan a les Administracions, més enllà de la demanda de subvencions i de la lògica aspiració a que la despesa ambiental de l'Administració creixi, les empreses destaquen aspectes com la millora de la informació al consumidor i el suport a la recerca aplicada a les empreses del sector.

Aquest és el rànquing de les mesures, de més a menys importants, i el nombre d'empreses enquestades que l'assenyala:

1. Subvencionar les empreses privades que fan inversions	59
2. Augmentar la despesa ambiental de l'Administració	57
3. Millorar la informació al client final sobre les empreses del sector	44
4. Subvencionar directament les empreses del sector	41
5. Donar suport a la recerca aplicada per les empreses del sector	40
6. Subvencionar les Administracions d'àmbit inferior	30
7. Promoció específica del sector a nivell internacional	18
8. Altres	10

Cinc anys enrera, el rànquing era aquest, on les subvencions directes pesaven més que avui:

1. Subvencions i ajuts econòmics	88
2. Informació	47
3. Promoció i divulgació del sector	42
4. Aplicació de la normativa	39
5. Formació	32
6. Increment despesa en medi ambient	18

RESUM EXERCICI DE L'ANY 2001

(Empreses amb seu a Catalunya)

Nombre d'empreses del sector

1.120 empreses

Facturació estimada total

551.993 milions Pts - 3.335 milions Euros

Plantilla estimada total

48.326 treballadors

Empreses amb tecnologia pròpia

63% de les empreses

Creixement experimentat per l'empresa l'any 2001

Un 48,6% de les empreses han crescut més del 5 % respecte l'any anterior

Expectatives de creixement any següent

Un 45% de les empreses estimen que el seu creixement serà superior al 5%

Obertura de noves activitats

Un 27% de les empreses preveu obrir una o diverses línies noves d'activitat en el sector

amb la col·laboració de

Ajuntament de Barcelona

Cambra de Comerç
de Barcelona

fundació (fòrumambiental ●●

Av. Reina Maria Cristina s/n
Pl. Espanya - Fira de Barcelona
Palau de la Metal·lúrgia
08004 Barcelona
Tel. 93 233 23 09
Fax 93 233 24 96
www.forumambiental.org
info@forumambiental.org